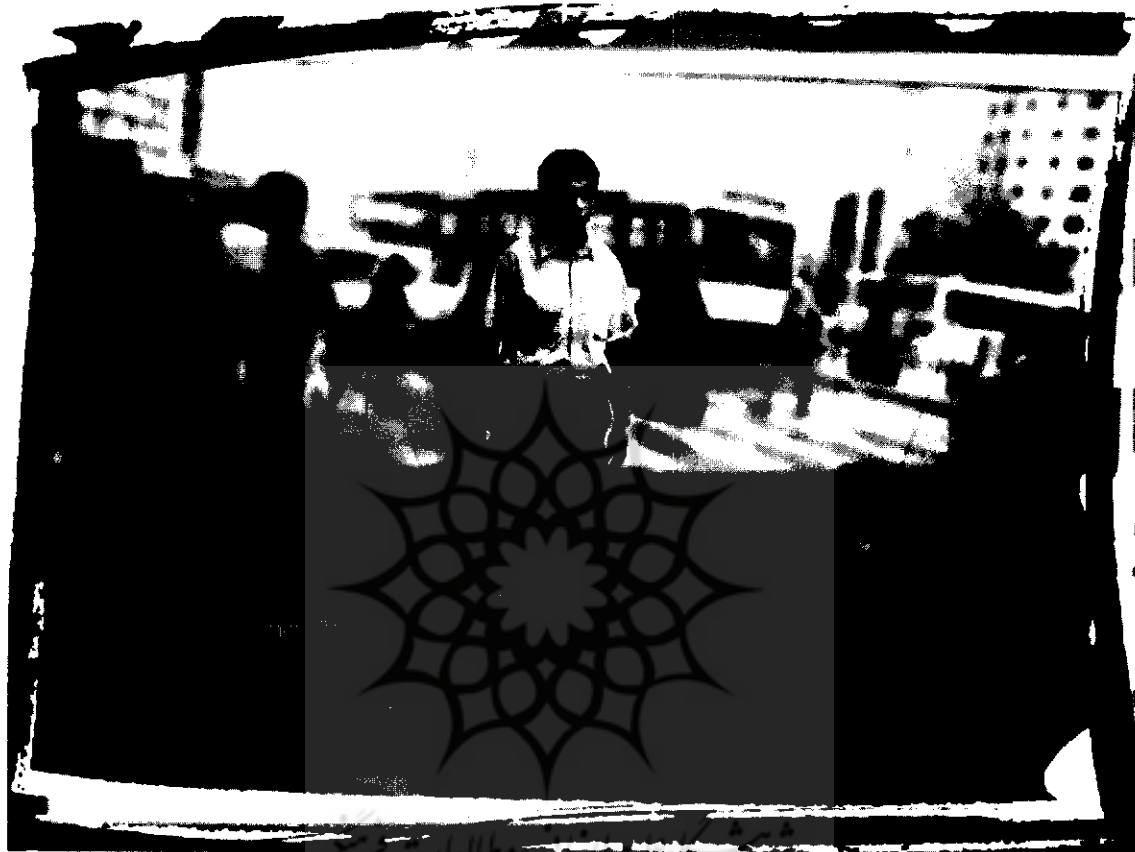

حقوق برای همه

فصل هفتم

هیأت بدوی انتظامی هیأت علمی

هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور، از نظر استخدامی تابع قوانین و مقررات خاصی هستند و طبیعی است که به دلیل جایگاه ویژه‌ای که این قشر زحمتکش دارا هستند از نظر رسیدگی به تخلفات نیز مقررات خاصی داشته باشند. در این راستا مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۶۴ قانونی را تحت عنوان «قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور» به تصویب رسانید که در

این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب هیأت وزیران، نحوه رسیدگی به تخلفات اعضای هیأت علمی پیش‌بینی شده است.

هیأت بدوی در هر دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و مؤسسه تحقیقاتی یا دانشکده مستقل تشکیل می‌شود.

ترکیب اعضای هیأت بدوی

هیأت بدوی دارای سه نفر عضو اصلی و حداکثر دو نفر عضو علی‌البدل می‌باشد که از بین هیأت علمی همان دانشگاه انتخاب می‌شوند و در صورتی که عضو واجد شرایط در همان دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی

وجود نداشته باشد، اعضای هیأت از بین اعضای واجد شرایط نزدیکترین دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل تعیین می‌شوند.

اعضای هیئت به وسیله رئیس دانشگاه یا مؤسسه یا دانشکده برای مدت دو سال منصوب می‌شوند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است. یک نفر از اعضای هیأت بدوی باید از مدرسان معارف اسلامی که حداقل دارای تحصیلات فوق لیسانس یا معادل آن باشد انتخاب گردد.

اعضای هیأت باید متدین به دین مبین اسلام، عامل به احکام اسلامی، معتقد و

متعهد به نظام جمهوری اسلامی و اصل ولایت فقیه، متأهل و دارای حداقل سه سال سابقه عضویت در هیأت علمی باشند.

چنانچه عضو هیأت با متهم قرابت سببی یا نسبی تا درجه دوم از طبقه سوم داشته یا با وی دعوی حقوقی یا جزایی داشته یا در دعوی مطرح شده ذی نفع باشد یا خودش مدعی باشد، صلاحیت رسیدگی نخواهد داشت.

به اعضای هیأت‌هایی که خارج از محل اصلی کار خود انجام وظیفه می‌نمایند طبق مقررات، حق مأموریت پرداخت می‌شود.

نحوه تشکیل جلسات و رسیدگی

هیأت مکلف است پس از تشکیل، شروع کار خود را به نحو مقتضی به اطلاع عموم برساند. اعضای هیأت پس از ابلاغ احکام انتصاب، در اولین فرصت تشکیل جلسه داده و از بین خود یک نفر رئیس و یک نفر نایب رئیس و یک نفر دبیر انتخاب می‌نمایند.

اداره و تعیین اوقات جلسات به وسیله رئیس هیأت و در غیاب وی به وسیله نایب رئیس انجام خواهد شد.

جلسات هیأتها با حضور هر سه نفر عضو اصلی و در غیاب عضو اصلی با حضور عضو علی‌البدل تشکیل خواهد شد. اعضای هیأت مکلفند با دعوت کتبی رئیس هیأت یا در غیاب وی نایب رئیس در جلسه مقرر شرکت نمایند. مکاتبات هیأتها با امضای رئیس و در غیاب او با امضای نایب رئیس معتبر خواهد بود.

هیأت‌های بدوی با اعلام مراجع زیر شروع به رسیدگی می‌کنند:

۱. وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی.

۲. رئیس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل.

۳- اشخاص حقیقی و یا حقوقی.

رئیس هیأت با وصول اعلام تخلف از سوی مراجع مندرج در ماده قبل، موضوع را به یکی از اعضای هیأت علمی یا یکی از کارکنان دانشگاه، غیر از اعضای هیأت علمی ارجاع می‌نماید و مقام مرجوع‌الیه مکلف است که کلیه دلایل و مدارک و مستندات را که جمع‌آوری نموده به انضمام گزارش خود مشروحاً و مستنداً به صورت کتبی حداکثر ظرف یک ماه به هیأت تسلیم نماید.

فرد محقق در گزارش خود به طور اختصار گردش کار، مشخصات کامل متخلف، نوع تخلف، مرتبه علمی، سنوات و محل خدمت، دلایل و مستندات را ذکر خواهد نمود. پس از وصول گزارش مذکور، رونوشت آن به وسیله اداره کارگزینی به متخلف طبق مقررات قانون آیین دادرسی مدنی ابلاغ و نامبرده مکلف است ظرف ده روز پس از رؤیت گزارش، لایحه دفاعیه خود را همراه با مدارک و مستندات خود به کارگزینی تسلیم و رسید دریافت نماید.

هیأتها و کارگزینی مکلفند دفاتری برای ثبت لوایح و اعتراضات تهیه و تنظیم نمایند. پس از وصول لایحه دفاعیه متخلف یا انقضای مهلت مقرر، هیأت، جلسه خود را ظرف مدت یک هفته تشکیل خواهد داشت. جلسات رسیدگی هیأتها غیرعلنی بوده و هیأت پس از قرائت گزارش محقق و لایحه دفاعیه چنانچه نیازی به حضور متخلف و اخذ توضیحات شفاهی از وی نباشد مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

در صورت لزوم هیأتها می‌توانند شخص متخلف را برای ادای توضیحات دعوت کرده و از وی تحقیقات لازم به عمل آورند. هیأتها می‌توانند در مواردی که اقتضا می‌نماید از نظر افراد خبره استفاده نمایند.

آرای هیأتها با اکثریت مطلق معتبر است. رئیس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی، رأی هیأت را به وسیله کارگزینی به متخلف ابلاغ می‌کند؛ این رأی در موارد

قطعی از تاریخ صدور ابلاغ قابل اجراء است. در صورتی که آرای مذکور قابل تجدیدنظر باشند پس از قطعیت از تاریخ ابلاغ به مورد اجرا گذاشته می‌شود.

اخطاریه‌ها و احکام صادر شده از سوی هیأت به آخرین اقامتگاه قانونی متخلف یا محکوم که در پرونده کارگزینی وی منعکس است طبق قانون آیین دادرسی مدنی ابلاغ خواهد شد. در صورتی که متخلف نسبت به صلاحیت بعضی از اعضای هیأت ایراد نماید، هیأت مکلف است قبل از شروع به رسیدگی نسبت به این موضوع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

در صورتی که تخلف متخلف واجد عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین کیفری باشد، هیأتها مکلفند پرونده را به مراجع ذی صلاح ارسال و دستور توقف رسیدگی را تا صدور رأی از مراجع مذکور صادر نمایند.

هیأتها مکلفند در متن آرای خود قطعی یا قابل تجدیدنظر بودن و مهلت درخواست تجدیدنظر را ذکر نمایند.

در مواردی که عضو هیأت علمی به عنوان مأمور در دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی، دانشکده مستقل یا محل دیگری به خدمت اشتغال دارد، رسیدگی به تخلف انتسابی به وی به عهده هیأت‌های محل مأموریت می‌باشد.

در مواردی که عضو هیأت علمی در چند محل خدمت کرده است و در یک یا چند محل مرتکب تخلف شده باشد، هیأت‌های رسیدگی انتظامی آخرین محل خدمت وی صالح به رسیدگی می‌باشند.

در مواردی که آرای هیأت‌های رسیدگی قطعی بوده و عضو هیأت علمی به دستگاه دیگری منتقل شده باشد، دستگاهی که عضو هیأت علمی به آن انتقال یافته است مسئول اجرای رأی قطعی صادر شده خواهد بود و در مواردی که رأی قابل تجدیدنظر باشد، درخواست عضو هیأت علمی به موضوع

جهت رسیدگی به هیأت تجدید نظر محل خدمت قبلی ارسال خواهد شد.

دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و ادارات و مؤسسات تابعه آنها مکلفند کلیه دلایل و مدارک مورد درخواست هیأتها و فرد محقق را با رعایت مقررات مربوط به اسناد محرمانه در اختیار آنها قرار دهند. هر یک از هیأتها دارای دفتری مخصوص خواهند بود که در آن به ترتیب، صورت جلسات ثبت خواهد شد.

هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مکلفند هر شش ماه یک بار گزارش فعالیت‌های خود را کتباً به وسیله رئیس دانشگاه به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تسلیم نمایند.

دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مکلفند محل و امکانات لازم و لوازم دفتری را در اختیار هیأتها قرار دهند. **تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی** تخلفات انتظامی و جرایم شامل تخلفات انتظامی و اعمال خلاف شرع و اخلاق عمومی به شرح زیر است:

- ۱- ترک خدمت و یا غیبت بدون اجازه یا عذر موجه.
- ۲- تخلف از اجرای قوانین و مقررات دانشگاه.
- ۳- سهل‌انگاری یا غرض‌ورزی در انجام وظایف.
- ۴- تمرد از اجرای دستورات قانونی مقامات دانشگاه.
- ۵- استفاده غیرمجاز از امکانات و اموال دولتی.
- ۶- تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آن را ندارند و یا خودداری از تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آنها را دارند.
- ۷- تسامح در حفظ اموال و وجوه دولتی و اسناد و مدارک دانشگاه و حیف و میل اموال و وجوه دولتی.

۱۵- القای اندیشه‌های الحادی و توهین به مقدسات اسلامی.

۱۶- ارتکاب اعمال خلاف مصالح نظام جمهوری اسلامی از قبیل به تعطیل کشاندن کلاسها و اعتصاب، تحصن و نظاهرات به طور غیرمجاز در محیط دانشگاه.

(اثبات تخلفات و جرایم مذکور در بندهای ۱۰ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۶ در مرجع صالح قضایی صورت می‌گیرد و عضو هیأت علمی در مدت رسیدگی در مرجع قضایی به حالت تعلیق در می‌آید.)

تخلفات دیگری نیز قابل پیش‌بینی هست که در قانون مقررات انتظامی هیأت علمی پیش‌بینی نشده است و در صورت ارتکاب، چنانچه قابل انطباق با عناوین فوق نباشد امکان تعقیب وجود نخواهد داشت، زیرا نحوه بیان تخلفات در قانون به صورتی

۸- افشای سوالات امتحانی و یا تعویض برگه‌های امتحانی و یا تغییر اوراق.

۹- افشای اسناد محرمانه.

۱۰- از بین بردن و اخفای غیر مجاز اسناد و مدارک دانشگاه و حیف و میل اموال و وجوه دولتی.

۱۱- اعتیاد و ارتکاب اعمال خلاف اخلاق عمومی که موجب هتک حیثیت و شئون شغلی است.

۱۲- ارتکاب اعمال خلاف شرع و عدم رعایت حجاب اسلامی.

۱۳- عضویت در یکی از فرق ضاله و ساواک منحل و تشکیلات فراماسونری و مشابه آن.

۱۴- عضویت یا فعالیت یا تبلیغ به نفع احزاب و گروه‌های الحادی یا محارب یا احزاب و گروه‌های غیرقانونی.

است که جنبه احصایی دارد.

مجازاتهای انتظامی

مجازاتهای انتظامی به ترتیب اهمیت عبارتند از:

- ۱- احضار و اخطار شفاهی.
  - ۲- اخطار کتبی با درج در پرونده.
  - ۳- توبیخ کتبی با درج در پرونده.
  - ۴- کسر حقوق و مزایای دریافتی تا یک سوم از یک ماه تا سه ماه.
  - ۵- تعلیق رتبه از یک سال تا دو سال.
  - ۶- تنزل یک پایه.
  - ۷- انفصال موقت از یک ماه تا یک سال.
  - ۸- بازخرید خدمت با پرداخت ۴۵ روز حقوق در قبال هر سال خدمت دولتی تا ده سال و پرداخت یک ماه حقوق در قبال هر سال نسبت به مازاد ده سال خدمت. کسر بازنشستگی افرادی که خدمت آنان بازخرید می‌شود به آنان مسترد خواهد شد و کسر یک سال خدمت، یک سال محسوب می‌شود.
  - ۹- اخراج از دانشگاه یا مؤسسه آموزشی یا تحقیقاتی مربوط.
  - ۱۰- اخراج از مؤسسه متبوع و محرومیت از پذیرش در سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور.
  - ۱۱- انفصال دائم از خدمات دولتی.
- رئیس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی می‌تواند بدون مراجعه به هیأت رسیدگی انتظامی، مجازاتهای مندرج در بند ۱ و ۲ را در مورد اعضای متخلف هیأت علمی اجرا کند. اجرای مجازاتهای مندرج در بندهای بعدی موقوف به رأی هیأت رسیدگی انتظامی است. مجازاتهای بند ۳ تا ۱۱ قابل تجدیدنظر است.
- در صورت تکرار تخلف و ثبوت آن، عضو

هیأت علمی خاطی به اشد مجازات پیش‌بینی شده در آن درجه محکوم خواهد شد و هرگاه مجازات قبلی اشد مجازات اعمال شده در درجه مربوط باشد، عضو خاطی به حداقل مجازات درجه بعدی محکوم خواهد شد؛ به نحوی که در هر حال از مجازات محکومیت قبلی شدیدتر باشد. مجازات غیبت غیرموجه متوالی بیش از دو ماه یا متناوب بیش از چهار ماه در سال، به تشخیص هیأتها، اخراج از دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یا تحقیقاتی مربوط خواهد بود.

استخدام این‌گونه افراد در دانشگاههای دیگر بلامانع است و وزارت فرهنگ و آموزش عالی می‌تواند افرادی را که به علت غیبت اخراج می‌شوند در صورت نیاز به خدمات آنان، در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی شهرستانها و مناطق محروم به ترتیب اولویت اعاده به کار نماید.

مجازات مرتکبین جرایم مندرج در بندهای ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶ انفصال دائم از خدمات دولتی است و تعیین مجازات سایر موارد به عهده هیأت است.

هرگاه تخلف عضو هیأت علمی، عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین جزایی را نیز داشته باشد، هیأت رسیدگی به تخلفات انتظامی مکلف است پرونده امر را به مرجع قضایی ارسال دارد. حکم مرجع قضایی از جهت ارتکاب جرم برای هیأت انتظامی لازم‌الاتباع است و رسیدگی در مراجع قضایی مانع رسیدگی انتظامی نخواهد بود؛ لیکن تا صدور رأی مراجع قضایی، آن را متوقف می‌سازد. در صورتی که مجازات تعیین شده از طرف مراجع قضایی همان مجازات مقرر شده در این قانون باشد،

مجازات تکرار نخواهد شد و در غیر این صورت حکم مراجع قضایی مانع مجازاتهای انتظامی نخواهد بود.

در مواردی که متهم بر اثر ارجاع پرونده به مرجع قضایی از کار معلق گردد و در آن مرجع تبرئه شود، حقوق تضییع شده او به وی پرداخت می‌شود. در صورتی که مجازات تعیین شده، اخراج از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور باشد، هیأتها مکلفند مراتب را کتباً به معاونت آموزشی وزارت متبوع منعکس [نموده] و معاونت مذکور، مدلول احکام صادر شده را جهت اجرا به کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور ابلاغ می‌نماید؛ و در صورت صدور حکم انفصال دائم عضو هیأت علمی از خدمات دولتی، هیأتها ملزم هستند مراتب را از طریق کارگزینی به سازمان امور اداری و استخدامی کشور اعلام نمایند.

نحوه تجدیدنظر خواهی و مرجع آن

آرای صادر شده از سوی هیأت بدوی برابر مقررات قانون آیین دادرسی مدنی، ظرف مدت پانزده روز از طریق کارگزینی به محکوم ابلاغ می‌شود. چنانچه رأی قابل تجدیدنظر باشد نامبرده ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ (برای افراد خارج از کشور دو ماه) می‌تواند درخواست تجدیدنظر نماید.

مرجع تجدیدنظر، هیأت تجدیدنظر مستقر در آن دانشگاه یا دانشگاهی است که به تجدیدنظر خواهی آرای این هیأت رسیدگی می‌کند.

ادامه دارد